

Forsagnir úr fortíðini

Fiskirannsóknarstovan er ein av teimum mest týðandi stovnunum í Føroyum yvirhøvur. Hann skal gera metingar um hvussu tilfeingið, sum okkara búskapur er so nær tengdur at, skal gagnnýttast á skilabestan hátt. Stovnurin - og starvsfólkið - er tí ofta í andglettinum fyri tað, og ikki fyri, at nógv teirra hava eitt einastandandi gott umdømi í altjóða høpi í sambandi við tær verkætlanir stovnurin er við í. Fyri næstan tveimum mánaðum síðani hátíðarhelt stovnurin 40 ára stovningardagin

SVEINUR TRÓNDARSON

Ikki so lítið vatn er runnið í ána, síðani Jákup Sverri Joensen, sum útbúgvinn livfrøðingur, í 1951 kom aftur til lands fyri at arbeiða á Fiskirannsóknarstovuni.

Fyrstu átta árin var í veruleikanum talan um eina summarkanningarstovu, sum var ein partur av Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. Hann arbeiðði í Føroyum helmingin av árinum og hin helmingin arbeiðði hann í Keypmanna-havn.

Tað hann fyrst og fremst arbeiðði við var toskakanningar, og tað hann gjørdi í Føroyum var at savna inn tilfar - nitrur og annað gott - sum hann skuldi arbeiða viðari við í Danmark.

Síðani tá er nógv broytt á Fiskirannsóknarstovuni, sum í dag er ein vælmannaður stovnur, við fakfólki av ymsum slag. Hesi hava øll royndir hvør á sínum øki, og nógv teirra hava eitt sera gott umdømi uttanlands m. a. tí, at tey eru partur av altjóða samstarvi vegna Fiskirannsóknarstovuna.

Toskakanningar og merking

Tá Jákup Sverri Joensen byrjaði við Fiskirannsóknarstovuni í 1951 var, sum sagt, størsti denturin lagdur á toskakanningar. Kortini var hetta ikki tað einasta, sum teir fingi av skafti, tí m. a. vóru gjørdar sildakanningar norðanfyri, umframt at tað rættliga skjótt varð farið undir at merkja fisk. Eitt arbeiði, sum er hildið á við líka síðani, og sum er ein týðningarmikil partur av arbeiðinum hjá Fiskirannsóknarstovuni.

Orkan var lítill, og tí var rættuliga avmarkað hvat fekst av skafti, men av tí at stovnurin, ta fyrstu tíðina, var ein partur av Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, so varð eitt tætt samstarv tann vegin.

- Hugskotini vóru okkara, men tað vóru teir, sum hjálptu okkum at fáa tey gjørd, sigur Jákup Sverri Joensen, sum var fyrsti stjórnari á Fiskirannsóknarstovuni.

Í byrjanini av seksti árunum fóru teir so undir at gera kanningar við Eysturgrønland fyri at finna út av um ikki líkindi vóru til at fiska har.

- Vit fiskaðu nóg, og vístu, at tað kundi bera til. Júst í Túni, sum var skipari fór yvir aftur og fylti skipið við Eysturgrønland og eftir

Fyrsti stjórnari Jákup Sverri Joensen og núverandi Hjalte í Jákupstovu

tað kunnaði hann føroysku skipini, sum lógu undir Íslandi um leiðina, og við tí byrjaði føroyski fiskiskapurin við Eysturgrønland.

Umstøðurnar broyttar

Sum vera mann eru nógvi viðurskifti hjá Fiskirannsóknarstovuni broytt síðani hon varð sett á stovn í 1959. Tað hevur gingið stóðugt framá alla tíðina, og núverandi stjórn Hjalte í Jákup-

stovu letur ikki illa at, hóat hann, sum flestu aðrir stovnsleiðarar kundi hugsað sær at havt fleiri pengar at arbeiðt við.

- Tað er ein veruleiki vit mugu duga at liva við. Tað ber ikki til hjá okkum bara at krevja, tí vit eru ein partur av samfelagnum, sum øll onnur. Hinvegin eru so onkrar uppgávur, sum vera merktar eitt sindur av tí, og tað fær ikki verið øðrvísi,

sigur Hjalte.

Men kortini eru umstøðurnar nógva ferðir betri nú enn fyrr.

Fyrstu árin varð dúvað upp á samstarvið við danir og gott fólk í Føroyum tá royndir skuldu gerast, men í 1964 kom Jens Chr. Svabo og uppafur seinni er Magnus Heinason komin til, so umstøðurnar eru batnaðar munandi á tí økinum. Hetta ger eisini at stovnurin alla

tíðina er førur fyri at arbeiða við og gera kanningar av fiskastovnunum, sum jú er grundarlagið undir okkara búskapi.

Forsagnir úr fortíðini

Tann parturin av arbeiðsokinum, sum ger, at Fiskirannsóknarstovan oftast fær rúmd í fjølmíðlum er, tá stovnurin kemur við tilráðingum um veiðutrýst.

Teirra metingar um hvat

ráðiligt er at fiska passar ikki altíð - ella passar sjáldan - saman við tað sum reiðarar og skiparar halda vera ráðiligt, og so fellur dómurin.

- Men tað er ein veruleiki, sum vit eisini mugu taka við. Vit byggja okkara forsagnir á tey hagtøl, sum vit hava savnað síðani 1960, og saman við yngulkanningunum og øðrum kann-ingum, er tað grundarlagið undir forsagnunum sum vit gera, sigur Hjalte í Jákupstovu.

Men hví er »mótparturin« so ósamdur við teimum met-

Fiskimálaráðharrin m. a. saman við stjóranum á Fiskirannsóknarstovuni